

OSNOVE SKAVTSTVA

Poznaš osnovne pojme skavtskega gibanja, začetnika Baden Powell-a in zgodovino skavtstva vse do danes. Imaš rad domovino, si zvest Bogu in skavtskemu gibanju.

- na pamet povedati obljubo in skavtske zakone in njihov pomen
- molitev IV
- simbolika skavtske in slovenske zastave/grba, pomen znaka ZSKSS
- barva IV
- vod: oblika zastave voda, klic voda, osnovne funkcije v vodu, tradicija voda
- piski in formacije, postavitve in vedenje v kvadratu
- urejenost kroja, skavtska drža
- pesmi: Naj skavtski duh, Skavtska pesem, Slovesno obljubili smo, slovenska himna
- pomen skavtskega pozdrava (ČOP in palec-mezinec)
- veje v stegu - poimenovanja in kratice
- zavetnika svoje veje (godovni datum, osnovno življenjsko zgodbo sv. Jurija – zakaj ga je Bi-Pi določil za svetnika skavtov)
- osnovni podatki o Bi-Piju (rojstni dan in letnica – dan spomina, osnovno o družini, njegov poklic, nagrade, ki jih je dosegel, poimenovanje Impessa, bitka pri Mafekingu, njegova žena)
- začetki skavtstva (knjiga Skavtstvo za fante, prvi tabor – datum in kraj, približen potek tabora)
- začetki skavtstva v Sloveniji pred vojno in začetek našega združenja (Peter Lovšin in letnica ustanovitve Združenja), osnovna povezava in primerjava s taborniki
- ime in priimek trenutnega načelnika in načelnice

ORODJA in UPORABA ORODJA

Poznaš osnovno taborno orodje in znaš rokovati z njim. Ima svoj nož in ga znaš pravilno uporabljati.

- primernost orodja (kot so npr. sekira, kramp, lopata, macola – udarno kladivo (nabrušenost, »nasajenost«), po uporabi ga shraniti, za sabo pustiti urejeno in čisto
- varno in pravilno uporabiti sekiro in žago ter ju pravilno prenašati
- nevarnost snete sekire, sekanje v varnem območju
- žaganje v paru
- našpičiti kol
- imati nož vedno pri sebi, varno shranjenega v etuiju/nožnici
- narediti lesen klin (oz. nekaj podobnega); odrezati debelejšo palico, pravilno rezati, zarezovati utore, lupiti lubje...
- kupiti dober in primeren nož

VOZLI, VEZAVE IN ZGRADBARSTVO

Poznaš osnovne lastnosti različnih vrst vrvi, znaš narediti trdno in premično zanko, se s pomočjo vrvi varno povzpeta na drevo. Znaš trdno zvezsti taborno zgradbo. Znaš povezati dve vrvi, pri tem pa upošteva debelino vrvi ter znaš napeti vrv na daljši razdalji (npr. med drevesoma).

Vrvi

- delitev vrvi na naravne in umetne; umetne na statične in dinamične; uporaba vrvi glede na lastnosti
- skrb za vrvi: zlaganje, spajanje koncev vrvi

Vozli

- osmica
- ambulantni vozle
- tovorni – začetni vozle vezav, pritrjevanje vrvi na kol
- skrajševalni
- ribiški – povezovanje dveh vrvi
- tkalski – povezovanje različno debelih vrvi
- napenjalni
- kavbojski vozle in prusikov vozle- prusikarjenje
- vozle fiksne zanke – mrtvi vozle

- izdelava vrvne lestve (vozel zadruga)
- alpski metulj (fiksna zanka sredi vrvi, pomembna za napenjanje vrvi)

Vezave in zgradbe

- križna, vzporedna, diagonalna vezava; vezava za spojitev dveh koncev
- izdelava trinožnika ali večnožnika
- sistem vezav (estetsko je tudi kvalitetno) in uporaba pri vezanju zgradb
- kuhinja – več možnosti zgradb in oblik
- delanje utorov
- povezovanje konstrukcije v višino

OGNJI IN KUHANJE NA ODPRTEM OGNJU

Znaš postaviti taborni ogenj in ga prižge z največ 3 vžigalicami ter si v vsakem vremenu zakuriti ogenj in si skuhati čaj, kosilo. Znaš pripraviti in speči tvist, meso na žerjavici – pripraviti pravo žerjavico, peka na/v žerjavici.

Ognji

- varnost pri netenju ognja
- dračje
- različne debeline lesa
- sprotno sestavljanje ognja
- požarna ogroženost (spremljanje razmer), varno gašenje ognja
- različna netiva (breze se ne reže kot kebab)
- taborni ogenj in nekaj oblik tabornih ognjev (piramida, pagoda, stražni ogenj ...)
- vžigalice v vsakem vremenu
- kresilo v lepem vremenu

Kuhanje na odprtem ognju

- enostavne jedi na odprtem ognju (npr. makaroni), pomena prihranka časa in energije zaradi uporabe pokrovke, zaščite ognja pred vetrom
- pravilo, da se kuha na ognju, peče pa na/v žerjavici
- narediti meso za skavtski kruh - tvist
- pripraviti žerjavico in speči krompir
- postaviti tri/štirinožnik in narediti leseno kljuko/kavel za posodo/kotelj.
- pravilno poskrbeti za kurišče, kjer pripravlja hrano (lokacija, zaščita,...)

RASTLINE IN DENDROLOGIJA (DREVESOSLOVJE)

Znaš prepoznati nekaj osnovnih užitnih rastlin in jih uporabiti pri čajih, začimbah in v prehrani. Znaš prepoznati pogoste drevesne vrste v Sloveniji in znaš izkoristiti uporabno vrednost vsake vrste.

RASTLINE

- glavne strupene rastline (zlatica, šmarnica, volčja jagoda, podlesek)
- 5 užitnih divjih rastlin in njihovo uporabo
- vsaj ena divja rastlina, ki jo lahko uporabimo kot začimbo ali dodatek (rman, materina dušica, kopriva)
- čaj iz divjih rastlin v vseh letnih časih (vsaj 2 rastlini)
- zeliščni namaz s skuto in kislo smetano (rman, materina dušica, kislica, čemaž, meta, vršički iglavcev)
- spomladanska solata z vsaj 3 spomladanskimi divjimi rastlinami (regrat, lipovi in bukovi listi, trobentica, marjetica, črna in bela detelja, pokalica, smrdljivec...)

DENDROLOGIJA – DREVESOSLOVJE

- ločiti iglavce od listavcev
- glede na vrsto kuhe/peke izbrati pravi les
- pozna lesko, brezo, bukev, hrast, javor, gaber, lipo, vrbo, smreko, bor in ve katere drevesne vrste se lahko uporabljajo v skavtske namene
- pozna razlike med smreko in jelko
- ve, kaj je sušica

PRVA POMOČ

Znaš ukrepati v nesreči in pomagati poškodovanemu. Znaš prenašati ponesrečenega na varno in prepoznaš najosnovnejše življenjsko ogrožajoča stanja in pravilno ukrepaš. Poznaš pogoste bolezenske znake – preventiva in kurativa.

- prenos ponesrečenega - Rautkov prijem, »stolček«, improvizirana nosila iz šotorke in palic
- telefonska številka 112
- prepoznavanje stanja zavesti (zavest – nezavest) in
- prepoznavanje stanja poškodovanega (šok, poškodba)
- nezavestni – pravilno preverjanje dihanja, položaj za nezavestnega,
- šok in položaj za šok (preverjanje znakov šoka – močna bledica, izgubljanje zavesti, huda krvavitve...)
- položaj telesa ob poškodbah prsnega koša, trebuha
- uporaba **trikotne rute** – imobilizacija poškodovane roke (ruta pestovalka), noge (noga ob nogo)
- vloga hlajenja poškodovanega dela ob poškodbah in opeklinah
- oskrba manjših krvavitvev (spiranje in obliži), preprečiti zastrupitev rane
- hude krvavitve: digitalni pritisk na žilo – pozna mesta pritiska na telesu za zaustavitev krvavitve, kompresijska obveza (gaza, povoj, pritisk na mesto krvavitve)
- pravilno ukrepati v primeru podhladitve telesa, omrzlin udov
- zaščita pred klopi, soncem, dehidracijo; zavedanje posledic
- bolezni in poškodbe na taboru in skavtskih aktivnostih - pravilno ukrepanje in preprečevanje: podhladitev, omrzline, opekline, sončarica, zaprtje/driska, zastrupitev s hrano, dehidracija, žulji, klopi in piki žuželk – alergije, poškodba glave, zvini

ORIENTACIJA IN ODPRAVA

Znaš določiti smer neba in se po tem orientira ponoči in podnevi – natančno s kompasom, zadovoljivo brez kompasa. Znaš s karto ubrati pravo pot proti cilju in oceniti, koliko časa potrebuje za pot. Imaš osnovno skavtsko opremo in jo znaš pravilno uporabljati in skrbiti zanjo.

ORIENTACIJA

- strani neba
- karta - kaj pomenijo glavni simboli na karti (glavna in stranska cesta, voda, daljnovod)
- uporaba kompasa za določitev smeri neba
- potna znamenja
- azimut, kontra-azimut in hoja po azimutu, določitev stojišča
- orientiranje karte
- orientacija brez kompasa (ura, senca, položaj sonca...)
- osnove nočne orientacije (določitev severnice)
- ocenjevanje razdalje, osebne mere za določitev prehojene razdalje
- merilo karte (številčno merilo, grafično merilo)
- ocenjevanje višine
- vpliv kovinskih predmetov na magnetno iglo
- osnove vrisovanja

ODPRAVA

- osnovna skavtsko opremo (spalka, armafleks, nož, menaška, čutara, palerina, ...)
- spakirati nahrbtnik tako, da dež ne zmoči obleke; teža je pravilno razporejena – pakiranje za potep in tabor
- IV zna pravilno oprtati nahrbtnik /nastavitev glede na velikost
- IV pozna prednosti sistema večslojnega (čebulnega) oblačenja in funkcije plasti oblačil
- IV se zna primerno obleči vremenskim razmeram
- IV ima dobro obutev

OPAZOVANJE NARAVE IN STEZOSLEDSTVO

Opazuješ naravo, poznaš pogoste živali na območju Slovenije, njihove lastnosti, življenjski prostor in navade ter se uriš v prepoznavanju sledi.

- živali na Slovenskem območju (srna, lisica, volk, medved, zajec, jazbec,...)
- sledi živali (srna, lisica, jazbec, pes, mačka,...) in sledi človeške civilizacije: tek/hoja človeka, smer vožnje avtomobila, število oseb
- navade živali in njihovo prehranjevanje (rastlinojeda, mesojeda, vsejeda žival)
- v gozdu opaziš stečine, brloge in ostale jasne znake prisotnosti živali (v vseh letnih časih)
- življenjski prostori živali (rob jase, globoko v gozdu, v vodi, ob vodi, v visokogorju)

BIVAKI IN ŠOTORJENJE

Znaš postaviti standardni skavtski šotor in bivak iz šotork v vsakem vremenu in si v njem že prespal.

- IV pozna šotorsko krilo in ponjavo ter ju razlikuje
- IV dobro napne bivak/šotor (zna narediti leseni klin, zna uporabiti napenjalni vozel)
- IV izbere primeren prostor za postavitev bivaka
- IV zna pospraviti/postaviti šotor tudi v primeru slabega vremena (streho se podre na koncu)
- IV zna postaviti dvokapni bivak iz 3 šotorskih kril ali iz ponjave
- V pozna vrvni in palčni način vezenja šotorskih kril